

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL L. N. 2014-01-06 SKUNDO**

2014 m. vasario 27 d. Nr. S-49 (7-6/2014)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:

komisijos pirmininko
komisijos narių

Vytauto Stepono Jurnos
Lauros Milašiūtės
Rasos Stravinskaitės-pranešėja
Editos Veršelienės
Linos Vosylienės
Jūratei Dalmantaitei
Justinai Svirskaitėi

sekretoriaujant
dalyvaujant mokesčių administratoriaus atstovei
mokesčių mokėtojai ir jos atstovams nedalyvaujant

2014 m. vasario 4 d. posėdyje išnagrinėjusi L. N. (toliau – Pareiškėja) 2013-01-06 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2013-12-09 sprendimo Nr. 68-182, n u s t a t ė:

Šiaulių apskrities valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – Šiaulių AVMI, vietos mokesčių administratorius) atlikus Pareiškėjos 2007-01-01 – 2011-12-31 mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo patikrinimą, 2013-07-09 surašytas patikrinimo aktas Nr. 35-93, kuriuo Pareiškėjai apskaičiuotas 129479 Lt gyventojų pajamų mokestis (toliau – GPM) bei 9049 Lt privalomojo sveikatos draudimo įmokos (toliau – PSD įmokos). Šiaulių AVMI 2013-09-05 sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo Nr. 44.1-46-40 patikrinimo aktas buvo patvirtintas iš dalies, Pareiškėjai nurodant sumokėti 129479 Lt GPM, 68419 Lt GPM delspinigius, 12948 Lt GPM baudą ir 7537 Lt PSD įmokas, 2715 Lt PSD įmokų delspinigius bei 754 Lt PSD įmokų baudą.

Papildomai mokėtinas GPM Pareiškėjai buvo apskaičiuotas ir nurodytas sumokėti, nustačius, kad į Pareiškėjos sąskaitą S. P. S. A. (Honkongo gyventojas) pervadinėjo pinigines lėšas (kurios, Pareiškėjos teigimu, buvo skirtos jos ir S. P. S. A. S. A. dukters (gimusios 2003 m.) išlaikymui bei pragyvenimui, taip pat Pareiškėjos ir jos dukters kelionėms pas jį (Pareiškėjos 2013-02-28 paaiškinimas, akto priedas Nr. 5)). Šiaulių AVMI, įvertinusi patikrinimo metu surinktus duomenis ir informaciją, konstatavo, kad Honkongo gyventojas S. P. S. A. nesusijęs su Pareiškėja giminytės ryšiais, taip pat Pareiškėjos pateikti dokumentai nepatvirtina jos dukters tėvystės fakto. Vietos mokesčių administratorius nenustatė duomenų, kad Pareiškėjos dukters D. N. atžvilgu būtų sudarytos sutartys ir įsipareigojimai, kad ši, sulaukusi pilnametystės galėtų disponuoti gautomis lėšomis, pervedant pinigines lėšas, pinigų paskirtis taip pat nenurodyta.

Šiaulių AVMI duomenimis, Pareiškėja gautas pinigines lėšas, neturėdama kitų pajamų šaltinių, naudojo nekilnojamojo turto įsigijimui ir statybai, komunalinių patarnavimų ir kitoms vartojimo išlaidoms padengti, gautomis pajamomis Pareiškėja disponavo laisvai, savo valia ir nuožiūra. Todėl akte konstatuota, kad Pareiškėja 2007 – 2011 metais gavo su darbo santykiais nesusijusių kitų pajamų, kurias Honkongo gyventojas S. P. S. A. pervedė į jos sąskaitą. Šios pajamos patikrinimo metu buvo priskirtos Pareiškėjos gautoms B klasės pajamoms. Tokiu būdu Pareiškėjai už 2007 – 2011 metų laikotarpį apskaičiuota 129479 Lt GPM (už 2007 metus, taikant 27 proc. tarifą, nuo 232942,49 Lt, papildomai apskaičiuota 61696 Lt GPM; už 2008 metus, taikant 24 proc. tarifą, nuo 109826,69 Lt, papildomai apskaičiuota 25293 Lt GPM; už 2009 metus, taikant 15 proc. tarifą, nuo 122015,06 Lt, papildomai apskaičiuota 18122 Lt GPM; už 2010 metus, taikant 15 proc. tarifą, nuo 116704,64 Lt, papildomai apskaičiuota 17326 Lt GPM; už 2011 metus, taikant 15 proc. tarifą, nuo 48145,84 Lt, papildomai apskaičiuota 7042 Lt GPM).

Taip pat patikrinimo akte Pareiškėjai už 2009 metus, remiantis 1996-05-21 Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 (toliau – SDĮ) (2008-12-22 įstatymo Nr. XI-98 redakcija) 17 str. 8 dalimi, kaip nuolatinei Lietuvos Respublikos gyventojai, nuo 2009 metais į sąskaitą gautų kitų su darbo santykiais nesusijusių 122015,06 Lt pajamų, taikant 6 proc. PSD įmokų tarifą, apskaičiuotos 7321 Lt PSD įmokos. Už 2010 ir 2011 metus Pareiškėjai apskaičiuota po 864 Lt PSD įmokų, vadovaujantis SDĮ (2009-07-22 įstatymo Nr. XI-391 redakcija, galiojanti nuo 2010-01-01) 17 str. 9 dalimi, atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėja negavo su darbo santykiais susijusių pajamų ir nebuvo drausta valstybės lėšomis, taikant 9 proc. tarifą nuo minimalios mėnesinės algos. Šiaulių AVMI sprendimu dėl patikrinimo akto tvirtinimo PSD įmokų suma už 2010 – 2011 sumažinta iki 216 Lt, kadangi Pareiškėja iki 2011-09-02, pagal SDĮ 6 str. 4 d. 5 punktą laikoma apdrausta valstybės lėšomis.

Inspekcija dėl Pareiškėjos skundo priimtame sprendime nurodė, kad Pareiškėjos pateikti dokumentai, t. y. mokėjimo nurodymai advokatų kontorai David Ravenscroft Co, susirašinėjimai tarp Pareiškėjos ir S. P. S. A. artimuosius atstovaujančių advokatų kontorų bei Honkongo Aukščiausiojo teismo 2012-09-25 raštas, neįrodo S. P. S. A. tėvystės Pareiškėjos dukrai, o tik rodo, jog Pareiškėja ėmėsi pirminių veiksmų tėvystei nustatyti. Pažymėta, jog Pareiškėjos skundas Inspekcijai pateiktas 2013-09-30, o paskutinis su tėvystės nustatymo byla susijęs dokumentas datuojamas 2012-09-30, t. y. nuo jo praėjo jau daugiau nei metai, o jokios papildomos medžiagos ar paaiškinimų dėl toliau vykstančio proceso Pareiškėja nepateikė. Inspekcijos teigimu, iš pateiktų dokumentų nėra galimybės suprasti, ar tėvystės nustatymo procedūra jau prasidėjo, kaip ji vystosi. Sprendime nurodyta, kad Pareiškėjos pateikti dokumentai negali būti vertinami kaip įrodymai, kadangi nėra legalizuoti, o dėl Pareiškėjos prašymo suteikti jai galimybę legalizuoti dokumentus, Inspekcija pažymėjo, kad laikas nuo patikrinimo akto surašymo iki kreipimosi į Inspekciją buvo pakankamas šiems veiksams atlikti. Atsižvelgdamas į tai, centrinis mokesčių administratorius konstatavo, jog nėra pagrindo stabdyti Pareiškėjos skundo nagrinėjimą, suteikiant laiko jai legalizuoti dokumentus, ar remtis šiais dokumentais, nustatinėjant Pareiškėjos ryšius su S. P. S. A. .

Inspekcija sprendime taip pat nurodė, kad Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyriuje 2003-11-25 išduotas D. N. , gimusios 2003-09-02, gimimo liudijimas Nr.1004, kuriame Pareiškėja nurodyta kaip motina, o tėvas nenurodytas. Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso 2.18 straipsnis reglamentuoja civilinės būklės aktų valstybinę registraciją. Valstybė privalomai registruoja civilinės būklės aktus – asmens gimimą, tėvystės (motinystės) pripažinimą ir nustatymą. Kadangi D. N. gimimo liudijime tėvas nenurodytas, vadovaujantis Civilinio kodekso minėto straipsnio reglamentu, S. P. S. A. negali būti pripažįstamas jos tėvu. Iš surinktos aukščiau aprašytos informacijos daroma išvada, kad nėra jokių pagrįstų dokumentų, įrodančių Honkongo gyventoją S. P. S. A. Pareiškėjos dukros tėvystę, todėl laikoma, kad Pareiškėja ir S. P. S. A. giminystės ryšiais nesusiję.

Sprendime konstatuojama, kad pagal iš Socialinės rūpybos skyriaus pateiktą informaciją nustatyta, jog Pareiškėja 2010-07-16 ir 2011-09-05 pateikė prašymus – paraiškas socialinei paramai mokiniams gauti, prašymuose nenurodydama jokių piniginių lėšų, gautų vaikui

išlaikyti bei kitų faktiškai gautų pajamų, todėl jai buvo suteiktos lėšos mokinio reikmėms (2008 m. – 624 Lt, 2009 – 156 Lt, 2010 – 156 Lt, 2011 – 156 Lt). Inspekcija nurodė, kad Pareiškėja į sąskaitą gautas pinigines lėšas naudojo savo reikmėms, jomis disponavo laisvai, savo valia ir nuožiūra, o kadangi kitų pajamų Pareiškėja neturėjo, padaryta išvada, kad iš gautų lėšų buvo finansuojama Pareiškėjos namo statyba bei apmokamos komunalinių patarnavimų ir kitos vartojimo išlaidos.

Atsakydama į Pareiškėjos skundo motyvus dėl GPMĮ 17 str. 1 d. 32 punkto taikymo, Inspekcija nurodė, kad nors vadovaujantis GPMĮ 17 str. 1 d. 32 punktu, išlaikymui skirtos lėšos yra neapmokestinamos, tačiau to paties GPMĮ 17 str. 2 dalyje nustatyta, jog šiame punkte nurodytos gyventojų pajamos priskiriamos apmokestinamosioms pajamoms, jeigu jos gautos iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar gyventojų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje. Tikslinių teritorijų sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 344 „Dėl tikslinių teritorijų sąrašo patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. 110-4021; dalinis pakeitimas patvirtintas finansų ministro 2002 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. 94; Žin., 2002, Nr. 41-1544; 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. 1K-291 „Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymo Nr. 344 „Dėl tikslinių teritorijų sąrašo patvirtinimo“; Žin., 2004, Nr. 130-4684). Honkongas priskiriamas tikslinėms teritorijoms, todėl Pareiškėjos nurodyta GPM įstatymo 17 str. 1 d. 32 punkte įtvirtinta nuostata dėl teismo priteisto arba pagal sutartį gauto išlaikymo neapmokestinimo, išlaikymui, gautam iš Honkongo gyventojų, netaikoma, t. y. tokios pajamos yra apmokestinamos, vadinasi iš Honkongo gyventojų S. P. S. A. gavusi lėšas, Pareiškėja turėjo nuo jų sumokėti GPM. Atsižvelgdama į visumą nurodytų aplinkybių, Inspekcija Pareiškėjos skundą atmetė, o Šiaulių AVMI sprendimą paliko nepakeistą.

Pareiškėja nesutinka su Inspekcijos sprendimu, prašo jį naikinti (taip pat prašo stabdyti mokesčio ginčo bylos nagrinėjimą iki Honkongo teisme bus baigtas teisminis procesas dėl tėvystės nustatymo ir išlaikymo priteisimo). Pareiškėjos teigimu, iš patikrinimo akto turi būti pašalinamos aplinkybės ir tyrimo faktai už ilgesnį kaip 5 metų laikotarpį. Pareiškėjos teigimu, nors ji ir yra pateikusi 2003-12-31 turėto turto vienkartinę gyventojų (šeimų) deklaraciją, kurioje nurodė deklaruojamą nekilnojamąjį turtą bei pinigines lėšas, tačiau įstatymu numatyta, kad deklaracijos duomenys gali būti tikslinami už praėjusius penkerius metus, todėl tyrimas, praėjus dešimčiai metų, buvo vykdytas neteisėtai.

Pareiškėja skunde mini savo susipažinimo ir bendravimo su S. P. S. A. aplinkybes, nurodydama, kad šis asmuo, kaip jos dukters tėvas, nebuvo nurodytas, siekiant apsaugoti jo, kaip verslininko ir vedusio asmens, interesus. Pareiškėjos teigimu, ji neturi dokumentų, galinčių patvirtinti S. P. S. A. tėvystę, tačiau šiais įrodymais ir nesirūpino, kadangi S. P. S. A. bet kuriuo momentu galėdavo patvirtinti tėvystę. Pareiškėja teigia, jog ir grįžusi į Lietuvą toliau palaikė ryšius su S. P. S. A. : susitikinėjo Londone ir Honkonge, kalbėdavo telefonu. S. P. S. A. dukrą pripažino, todėl Pareiškėja laikotarpiu nuo 2004 iki 2011 metų iš jo periodiškai gaudavo piniginių lėšų dukters išlaikymui ir jos poreikių tenkinimui iki tol, kol Pareiškėjos dukters D. tėvas S. P. S. A. 2011-09-03 netikėtai mirė. Pareiškėjos teigimu, mirus S. P. S. A. , ji neteko dukters išlaikymo ir iškilo būtinybė teismo keliu nustatyti, jog dukters D. N. tėvas yra S. P. S. A. . Todėl buvo sudaryta sutartis su Honkongo advokatų kontoros David Ravenscroft ir Co advokatu, kad jis atstovautų dukros interesus teisme. Pareiškėja nurodo, jog Honkongo Aukščiausiajame teisme yra iškelta civilinė byla dėl susipažinimo su parašytu testamentu ir dėl DNR ekspertizės skyrimo, o šiuo metu Honkongo Aukščiausiajame teisme vyksta atitinkami teisiniai procesai bei tyrimas, kurie neaišku kada baigsis. Pareiškėja nurodo, kad nepagrįstas Inspekcijos atsisakymas sustabdyti jos ginčo nagrinėjimą iki Honkongo teisme bus išnagrinėta byla dėl Pareiškėjos dukters tėvystės nustatymo, nes ji pati negalinti įtakoti procesų, vykstančių Honkonge. Pareiškėjos įsitikinimu, jos nurodytos aplinkybės sudaro pagrindą taikyti 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 156 str. 1 dalies nuostatas ir ginčo nagrinėjimą sustabdyti iki bus priimtas sprendimas Honkongo teisme, nes tai turi lemiamos reikšmės mokesčiniam ginčui.

Pareiškėjos teigimu, teisės aktai numato tėvų pareigą materialiai išlaikyti vaikus, todėl ji su savo dukters tėvu buvo sudariusi žodinį susitarimą dėl dukters išlaikymo. Kadangi vaiko išlaikymas priklauso nuo tėvų materialinės padėties, o S. P. S. A. buvo turtingas žmogus, todėl jis pinigus pervedinėjo tik dukters išlaikymui.

Pareiškėja remiasi Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (Žin., 2002, Nr. 73-3085; toliau – GPMĮ) 17 str. 1 dalies 32 punktu, pagal kurį S. P. S. A., t. y. Pareiškėjos dukters tėvo, pervestos piniginės lėšos dukters išlaikymui, neturi būti apmokestinamos GPM bei PSD įmokomis. Pareiškėja nurodo nesutinkanti su mokesčių administratoriaus pozicija, kad iš tikslinių teritorijų gautinas išlaikymas nėra priskiriamas apmokestinamosios pajamos, nurodydama, kad yra įsigaliojusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kinijos Liaudies Respublikos sutartis dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo (toliau – DAIS), kuri, anot skundo, kaip turinti prioritetą prieš nacionalinės teisės aktus, taikytina ginčo byloje. Pareiškėja nurodo, kad kadangi jos dukters tėvas buvo verslininkas, todėl jo gautos pajamos Honkonge vykdant verslą, yra ūkinės komercinės veiklos pelnas, kuris pagal DAIS 7 straipsnio nuostatas turi būti apmokestintas tik Honkonge, todėl, anot skundo, Lietuvoje tokios lėšos vaiko išlaikymui negali būti apmokestintos. Pareiškėjos teigimu, mokesčių administratorius savo veiksmais aiškiai pažeidžia tarptautinį susitarimą, dvigubai apmokestina lėšas, skirtas nepilnamečio vaiko išlaikymui. Jeigu mokesčių administratorius įtaria, kad S. P. S. A. Honkonge nemokėjo mokesčių valstybei, tai gali kreiptis į Honkongo kompetentingas institucijas ir gauti dominančią informaciją. Pareiškėja nurodo, kad visus šiuos motyvus, susijusius su DAIS taikymu, ji yra išdėčiusi skunde centriniam mokesčių administratoriui, tačiau jis sprendime į Pareiškėjos skundo motyvus neatsakė. Pareiškėjos teigimu, mokesčių administratoriaus veiksmais yra pažeidžiamos vaiko teisės, kurias gina Jungtinių tautų vaiko teisių konvencija, kadangi reikalaujama sumokėti nepagrįstus mokesčius iš nepilnamečiui vaikui išlaikyti skirtų lėšų, taip pat yra pažeidžiama Konstitucijoje įtvirtinta tėvų pareiga – išlaikyti vaikus.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), įvertinusi ginčo bylos medžiagą, konstatuoja, kad Pareiškėjos skundas atmestinas, o Inspekcijos sprendimas tvirtintinas.

Iš bylos medžiagos matyti, kad ginčas tarp šalių vyksta dėl į Pareiškėjos sąskaitą 2007 – 2011 metais Honkongo gyventojas S. P. S. A. pervestų piniginių lėšų pripažinimo Pareiškėjos apmokestinamosiomis pajamomis ir apmokestinimo GPM bei PSD įmokomis.

Patikrinimo metu Šiaulių AVMI nustatė, kad į Pareiškėjos sąskaitą 2004 – 2011 metais S. P. S. A. pervedinėjo pinigines lėšas. Pareiškėja vietos mokesčių administratoriui pateiktame 2012-02-28 paaiškinime dėl pervestų piniginių lėšų nurodė, kad Honkongo gyventojas S. P. S. A. yra jos dukters (gimusios 20013-09-02) tėvas, todėl šios lėšos yra skirtos vaiko išlaikymui, pragyvenimui, Pareiškėjos bei jos dukters kelionėms pas S. P. S. A.. Patikrinimo metu, įvertinus rašytinius įrodymus, susijusius su Pareiškėjos dukters tėvyste, duomenis apie Pareiškėjos gautas pajamas, įsigytą (pastatytą nekilnojamąjį turtą), vietos mokesčių administratorius patikrinimo metu konstatavo, kad Pareiškėjos pateikti dokumentai nepatvirtina jos dukters tėvystės fakto, Pareiškėja gautas pinigines lėšas, neturėdama kitų pajamų šaltinių, naudojo nekilnojamojo turto įsigijimui ir statybai, komunalinių patarnavimų ir kitoms vartojimo išlaidoms padengti, gautomis pajamomis disponavo laisvai, savo valia ir nuožiūra. Todėl akte konstatuota, kad Pareiškėja 2007 – 2011 metais gavo su darbo santykiais nesusijusių kitų pajamų, kurias Honkongo gyventojas S. P. S. A. pervedė į jos sąskaitą, šios pajamos patikrinimo metu buvo priskirtos Pareiškėjos gautoms B klasės pajamoms, nuo kurių apskaičiuotas GPM ir PSD įmokos už 2009 metus.

Pareiškėja nesutinka su mokesčių administratoriaus pozicija dėl į jos sąskaitą gautų piniginių lėšų pripažinimo apmokestinamosiomis pajamomis, laikosi pozicijos, kad šios lėšos yra jos dukrai tėvo skirtas išlaikymas, kurio apmokestinimui yra taikoma mokesstinė lengvata, t. y. tokios lėšos priskirtinos neapmokestinamosioms pajamoms, kaip tai suprantama pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 32 punkto nuostatas. Pareiškėjos teigimu, S. P. S. A. yra pripažinęs jos dukros tėvystę

(oficialiais dokumentais tai nebuvo patvirtinta ir įforminta dėl Pareiškėjos skunde nurodomų asmeninio pobūdžio priežasčių), o 2011 m. S. P. S. A. mirus, Pareiškėja kreipėsi į Honkongo teismą dėl tėvystės nustatymo ir išlaikymo priteisimo. Pareiškėjos manymu, dėl vykstančio teismo proceso (kurio įrodymai yra pateikti mokestinio ginčo byloje) yra tikslinga jos skundo nagrinėjimą sustabdyti iki pasibaigs teisminis procesas Honkongo teisme. Remdamasi tiek šiais, tiek kitais sprendime nurodytais motyvais, Pareiškėja prašo arba naikinti Inspekcijos sprendimą, arba priimti tarpinį procesinį sprendimą, t. y. jos skundo nagrinėjimą sustabdyti.

Įvertinus tiek Inspekcijos sprendimo, tiek Šiaulių AVMI patikrinimo akto bei sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo nuostatas, matyti, kad šiuose dokumentuose gana plačiai aptartos mokesčių administratoriaus nustatytos su Pareiškėjos apmokestinimu susijusios faktinės aplinkybės, taikytos teisės aktų normos. Todėl Komisija, atsižvelgdama į tai, vengdama pasikartojimų, plačiau šių nuostatų ir faktinių ginčo bylos aplinkybių iš naujo neaprašinėja, o sprendime pasisako dėl Pareiškėjos skunde nurodytų esminių nesutikimo su Inspekcijos sprendimu motyvų.

Pagal GPMĮ 5 str. 1 dalies nuostatas GPM objektas yra pajamos, todėl vertinant apmokestinimo GPM pagrįstumą tais atvejais, kai piniginių lėšų yra pervedamos į fizinio asmens sąskaitą, kurioje esančiomis lėšomis jis turi teisę disponuoti, atlikti piniginių lėšų pervedimai gali būti neapmokestinami GPM tik tuo atveju, jeigu yra pakankamai įrodymų, patvirtinančių, kad tai nėra fizinio asmens pajamos arba tai yra neapmokestinamosios pajamos. Pareiga pagrįsti tokio pobūdžio aplinkybes tenka mokesčių mokėtojui. Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) tokio pobūdžio bylose (2011-01-20 nutartis adm. byloje Nr. A-442-60/2011, 2010-11-08 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1527/2010, 2011-01-24 nutartis adm. byloje Nr. A-556-1216/2011, 2012-05-24 Nr. A-442-1601/2012) laikosi pozicijos, kad būtent mokėtojui tenka pareiga pateikti konkrečius, leistinus ir patikimus įrodymus, kurie pagrįstų jo poziciją, kad tai nėra mokesčio mokėtojo pajamos, ar tai nėra apmokestinamosios pajamos. Ginčo atveju Pareiškėja laikosi pozicijos, kad tai yra neapmokestinamosios pajamos, kadangi jos buvo skirtos dukters išlaikymui, pagal nerašytinį susitarimą su jos tėvu S. P. S. A. Tačiau, kaip jau aptarta anksčiau, rašytiniai įrodymai, kurie liudytų apie S. P. S. A. tėvystę ir įsipareigojimą (susitarimą) dukrai teikti išlaikymą, byloje nėra pateikti.

Pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 32 punktą prie neapmokestinamųjų pajamų yra priskiriamas teismo priteistas arba pagal sutartį gautas išlaikymas, tačiau GPMĮ 2 dalis įtvirtintina atitinkamų apribojimus tiek šios, tiek kitų GPMĮ 17 str. 1 dalyje numatytų mokestinių lengvatų taikymui, t. y. šio straipsnio 1 dalies 7, 8, 9, 91, 10, 11, 12, 13, 14, 14 (1), 15, 16, 16 (1), 17, 18, 20, 201, 23, 24, 27, 28, 30, 32, 33, 34, 36, 39, 40, 42, 46 ir 53 punktuose nustatytos lengvatos, taip pat 26 punkte nustatyta lengvata dovanojimo būdu iš kitų negu sutuoktinis, vaikai (įvaikiai), tėvai (įtėviai), broliai, seserys, vaikaičiai ir seneliai gautoms pajamoms netaikomos, jeigu gyventojas atitinkamos pajamos gautos iš užsienio vienetų, įregistruotų ar kitaip organizuotų tikslinėse teritorijose, ar gyventojų, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra tikslinėje teritorijoje. Tokiu būdu GPMĮ yra įtvirtintos nuostatos dėl mokestinių lengvatų netaikymo atitinkamoms pajamų rūšims, kurios įprastai pripažįstamos neapmokestinamomis, jeigu šios pajamos yra gautos iš ūkio vienetų (ar gyventojų), kurie registruoti, organizuoti ar nuolat gyvena tikslinėse teritorijose. Todėl pagal tokį teisinį reglamentavimą išlaikymas, gautas iš Honkongo gyventojų (ginčo dėl to, kad Honkongas pagal patvirtintą Finansų ministro 2001-12-22 įsakymą Nr. 344 „Dėl tikslinių teritorijų sąrašo patvirtinimo“ yra priskirtas tikslinei teritorijai, o S. P. S. A. buvo Honkongo gyventojas, tarp Pareiškėjos ir Inspekcijos nekyla) negali būti pripažintas neapmokestinamosiomis pajamomis, todėl Inspekcijos sprendimas dėl šių pajamų priskyrimo Pareiškėjos apmokestinamosioms pajamoms, Pareiškėjai nepateikus kitų įrodymų, jog į jos asmeninę sąskaitą gautos piniginių lėšų, kuriomis ji disponavo savo nuožiūra ir valia, nėra jos pajamos, ar tai yra neapmokestinamos pajamos, pripažintinas pagrįstu.

Dėl Pareiškėjos skundo nagrinėjimo sustabdymo. Pagal 2004-04-13 Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 156 str. 1 dalį ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija gali nuspręsti skundo dėl mokestinio ginčo (jo dalies) nagrinėjimą

sustabdyti, jeigu priimamas sprendimas visiškai ar iš dalies priklauso nuo tam tikro juridinio fakto buvimo ar nebuvimo, ir tokio juridinio fakto buvimas ar nebuvimas dar turi būti nustatytas teismo ar teisės saugos institucijos arba užsienio valstybės įstaigos ar institucijos. Skundo ar jo dalies dėl mokestinio ginčo nagrinėjimas sustabdomas, iki ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija sužinos, kad minėta įstaiga ar institucija nustatė tokio fakto buvimą ar nebuvimą. Komisijos vertinimu, atsižvelgiant į anksčiau sprendime nurodytas aplinkybes, kad nepriklausomai nuo to, ar būtų nustatytas juridinis faktas dėl S. P. S. A. tėvystės ir Pareiškėjos dukters išlaikymo, ar ne, į Pareiškėjos sąskaitą kaip išlaikymas pervestos lėšos nebūtų priskirtinos neapmokestinamoms pajamoms, Komisijos manymu, nėra pagrindo Pareiškėjos skundo nagrinėjimą sustabdyti, nes Honkongo teisme nustatytinas juridinis faktas neturi įtakos Pareiškėjos apmokestinimui.

Pareiškėja skunde kelia klausimą dėl to, kad jos gautų pajamų apmokestinimas pažeidžia Konstitucijoje įtvirtintą tėvų pareigą išlaikyti vaikus, taip pat pasisako dėl vaiko teisių pažeidimų. Atsakydama dėl šių skundo motyvų, Komisija pažymi, mokesčių nustatymas – išimtinė įstatymų leidėjo konstitucinė kompetencija (Konstitucijos 67, 127 straipsniai). Apmokestinami objektai gali būti labai įvairūs, todėl įstatymų leidėjas, turintis iš Konstitucijos kylančius įgaliojimus nustatyti, kas yra apmokestinama, turi diskreciją spręsti ir tai, ar apmokestinti iš tam tikrose teritorijose esančių ūkio subjektų ar gyvenančių asmenų gautas išmokas. Įstatymų leidėjas, paisydamas Konstitucijos, turi ir teisę keisti nustatytą mokesčių teisinį reguliavimą. Nustatydamas mokesčius įstatymų leidėjas privalo paisyti Konstitucijos normų ir principų, inter alia konstitucinių teisingumo, protingumo, proporcingumo principų. Tuo tarpu mokesčių administratorius yra mokėtojo mokesčių apskaičiavimą, deklaravimą ir sumokėjimą, kontroliuojanti institucija (kilus mokestiniam ginčui – ikiteisminė ginčą nagrinėjanti institucija), o Komisija yra ikiteisminį mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija. Tokiu būdu tiek mokesčių administratoriui, tiek Komisijai priskirtinos tik mokesčių teisės aktų taikymo funkcijos, šioms institucijoms nesuteikta teisė kvestionuoti įstatymo leidėjo nustatyto tam tikrų pajamų apmokestinimo (neapmokestinimo) režimo ir mokestinių lengvatų taikymo apimties. Todėl Komisija neturi teisinio pagrindo pasisakyti dėl apmokestinimo režimo atitikimo Pareiškėjos nurodytoms Konstitucijos nuostatomis, nes Komisijai tokie įgalinimai nėra suteikti. Pažymėtina tai, kad inicijavusi teisminį ginčą, mokėtoja, kaip ginčo šalis, gali teikti prašymą dėl kreipimosi į kompetentingas institucijas dėl mokesčių įstatymo normų atitikimo Konstitucijos normoms.

Atsakant į Pareiškėjos motyvus dėl ginčo atveju taikytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Kinijos Liaudies Respublikos sutarties dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo ir fiskalinių pažeidimų išvengimo (toliau – DAIS), pažymėtina, kad nors Inspekcija į šį motyvą Pareiškėjai ir neatsakė, tačiau ginčo atveju DAIS normos netaikytinos. Tarp valstybių sudarytomis ir taikomomis dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartimis, kuriose nustatoma, kuri valstybė turi teisę apmokestinti konkrečios rūšies pajamas, yra vadovaujamosi tais atvejais, tai siekiama panaikinti teisinį dvigubą apmokestinimą, t. y. kai daugiau nei viena valstybė apmokestina tas pačias pajamas, kurias tas pats subjektas gavo per tą patį mokestinį laikotarpį. Ginčo atveju dvigubo teisinio apmokestinimo situacija neatsiranda, nes šiuo atveju pajamų gavėja, gavusi pajamas į savo asmeninę sąskaitą, yra Pareiškėja. Todėl Pareiškėjos skunde nurodomos aplinkybės, susijusios su Honkonge gautomis S. P. S. A. pajamomis, neturi įtakos Pareiškėjos apmokestinimui.

Taip pat Pareiškėja, remdamasi MAĮ 68 straipsnio nuostatomis, kelia klausimą dėl atitinkamų patikrinimo akte konstatuotų aplinkybių eliminavimo iš tikrinimo medžiagos. Pasisakydama šiuo skundo aspektu, Komisija pažymi, kad MAĮ normos nustato terminus ribojančius mokesčių apskaičiavimo (perskaičiavimo) laikotarpius (MAĮ 68 str.). Šių teisės normų paskirtis yra ta, kad praėjus mokesčių įstatymuose nustatytiems terminams, mokesčių administratorius (kaip ir mokėtojas) praranda teisę atlikti už tuos laikotarpius mokesčių *apskaičiavimo (perskaičiavimo)* veiksmus. Tačiau tai nereiškia, kad mokesčių administratorius savo kontrolės veiksmų atlikimo metu neturi teisės vertinti ankstesnių mokestinių laikotarpių mokėtojo deklaruotų duomenų (LVAT 2011-02-04 nutartis Nr. A-438-201/2011). Todėl nėra

teisinio pagrindo teigti, kad administratorius neturėjo teisės vertinti Pareiškėjos 2003-12-31 dienai pateiktoje Vienkartinėje gyventojų (šeimos) 2013-12-31 turėto turto deklaracijoje deklaruotų duomenų. Taip pat pažymėtina, kad atsižvelgiant į tai, kad Komisija nagrinėja mokestinius ginčus, jos funkcija yra vertinti aplinkybes, susijusias su kilusiu mokestiniu ginču. Tuo tarpu aplinkybės, kurias iš patikrinimo akto prašo eliminuoti Pareiškėja, atspindi mokesčių administratoriaus atliktų tikrinimo veiksmų eigą, tačiau jos nėra susiję su kilusiu mokestiniu ginču. Todėl Komisija neturi teisinio pagrindo dėl jų pasisakyti ar jas eliminuoti iš mokesčių administratoriaus patikrinimo akto.

Apibendrinant nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad mokesčių administratorius tinkamai nustatė faktines su Pareiškėjos apmokestinimu susijusias aplinkybes ir tinkamai taikė teisės normas, todėl Inspekcijos sprendimas tvirtintinas, o Pareiškėjos skundas atmestinas.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 str. 4 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos 2013-12-09 sprendimą Nr. 68-182.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 str. 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius). Pagal MAĮ 159 str. 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkas

Steponas Vytautas Jurna

Komisijos nariai

Laura Milašiūtė

Rasa Stravinskaitė

Edita Veršelienė

Lina Vosylienė